

MAGYARÁG

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÜZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Eredményesen folynak tovább a moszkvai tárgyalások

(London.) Az angol külügyi hivatal újabb jelentéseket kapott a moszkvai angol nagykövettől. A jelentésből kitűnik, hogy a megbeszélések eredményesen folynak tovább.

Japán a kínai dollárnak a forgalmából való kivonását követi Angliától

(London.) A Távolkeletről érkezett jelentések arról számolnak be, hogy Tokióban két angol és három japán megbízottból külön bizottság ült össze részletekért megvitatása miatt. A japánok azt követelték, hogy Anglia a fien-csin nemzetközi negyed pénz-forgalmából vonja ki a kínai dollárt és a kínai bankokban őrzött ezüstöt szolgáltatassa ki. A japánok azzal érveltek, hogy a kínai dollár forgalmából való kivonása a béke és a biztonság érdekében szolgálja. Egyébként a fien-csin angol rendőrfőnök repülőgépen Tokióba utazott, hogy részvegyen a megbeszéléseken.

Marconiról nevezék el az új olasz tengeralattjárót

(Róma.) A montfalconei hadgyárban most készült el a legújabb típusú olasz tengeralattjáró. A vízrebocsátás alkalmával a tengeralattjárót Marconi névre keresztelték.

Franco fogadta Gamarat tábornokot

(Burgos.) Franco tábornok fogadta Gamarat olasz tábornokot, az olasz légió főparancsnokát. Ez alkalommal egy olasz szobrász átnyújtotta Franco-nak, a tábornokról készült szobrát.

Október 27-én utazik az angol királyi pár Belgiumba

(London.) A hivatalos angol körök már most megkezdtek az előkészületeit VI. György angol király és Erzsébet királyné őszi belgiumi látogatásának. A királyi pár október

27-én hadihajón Ostendébe utazik, majd innen vonaton folytatja útját Brüsszelbe, ahol a pályaudvaron a magas vendégeket Lipót belga király fo-

gadja. A királyi pár megtekinti a laacheni királyi palotát, majd Antwerpenbe utaznak. Az angol királyi pár három napot tölt el Belgimban.

Franciaországban bevezették az agglegényadót

A hadiipari üzemekben való szabotázszt halállal büntetik

(Páris.) A francia Hivatalos Lap legújabb száma nyilvánosságra hozza ama törvényrendeleteket, amelyeket a szombati államtanács ülésén hagytak jóvá. Az első törvényrendelet a családvédelemmel foglalkozik. A törvényrendelet kiemeli, hogy a születési arány szám kedvezővé való tétele érdekében mindent el kell követni. A törvényrendelet erre való tekintettel megadóztatja progresszív alapon az agglegényeket, a gyermektelen házaspárokat és özvegyeket. A rendelet értelmében mindazok, akiknek jövedelme nem haladja meg az 50 ezer frankot, családvédelmi adó címén jövedelmük 3 százalékát kötelesek befizetni az államkasszába. Ez az adóhatár minimuma. Mig az adóhatár maximuma 20 százalék, amelyet a 80—100 ezer frankon felüli jövedelem után vetnek ki.

A törvényrendelet értelmében az adózás alól mentesülnek a 40 százalékos hadirokkantak, mindazok, akiknek gyermekeik elhaltak, valamint akik legalább két gyermeket fogadtak örökbe felnevelés céljából.

Az államtanács külön törvényrendeletet adott ki a hadiipari üzemek védelmére. E törvényrendelet szerint halál büntetést szabnak ki mindazokra, akik a hadiipari üzemek munkamenetét magatartásukkal szabotálják.

A harmadik törvényrendelet értelmében súlyos büntetésben

részesülnek mindazok, akik bizalmas jellegű intézkedéseket és adatokat hoznak nyilvánosságra. A törvényrendelet

erejét kiterjesztették a gyarmatokra is, valamint a francia hadsereg kötelékében szolgáló idegenekre.

Nem kezd tárgyalásokat a japán kormány az Egyesült Államokkal új kereskedelmi szerződésért

(Tokió.) Japán hivatalos körök nyilatkoztak a japán-amerikai kereskedelmi szerződés felbontását illetőleg. A hivatalos körök úgy akarják beállítani a dolgot, hogy a szerződés felbontása nem nagyon érinti Japán árucseréi forgalmát. Japán éppen erre való tekintettel nem szándékszik tárgyalá-

sokat kezdeni, új szerződés megkötése érdekében s nem alkalmaz megtorlásokat az USA lépésével szemben. A külügyi hivatal véleménye ugyanis az, hogy a szerződés felbontása következtében az USA-nak van nagyobb kára, mint Japánnak.

Hitler felülvizsgálta a saarbrückeni erődítéseket

(Saarbrücken.) Hitler, aki szombaton váratlanul Berlinbe érkezett, hogy Ribbentropp külügyminiszterrel tárgyaljon, szombaton a saar-vidéki és saarpfalzi erődítéseket vizsgálta felül.

Az inspekció után a Führer kifejezte meglepedését az új erődítések és a csapatok felkészültsége felett. Az inspekció Hitleri Ribbentropp is elkísérte. Este Hitler visszatért Beyreuthba.

Megoperálták Londonban Pál jugoszláv régensherceget

(London.) Pál jugoszláv régenshercegen Londonban súlyos fogműtétet hajtottak végre. Az operáció, amelyet néves angol fogspecialisták vé-

geztek, kitűnően sikerült. Pál régensherceg nagy fájdalomról panaszkodik. Állapota kielégítő.

Csáky magyar külügyminiszter Magyarország a tengely államok lánti rokonszenvét hangoztatta Sopronban

(Sopron.) A soproni nyári szabadegyetem megnyitására Csáky István gróf magyar külügyminiszter beszédet mondott. A beszéd keretében ismét hitvallást tett a tengelyállamok barátsága mellett. A külügyminiszter többek között arra tárt ki, hogy a veszélyeket leginkább a nép érzi meg, amelynek lelke rendkívül fogékony. A nép lelkét azonban olyan tényezők mint a rokonszenv és az ellenszenv befolyásolják.

— Mi becsületes nép vagyunk — jelentette ki a külügyminiszter —, ragaszkodunk azokhoz, akik irántunk barátságos magatartást tanúsítanak. A magyar nép tehát őszinte ragaszkodást mutat a tengelyállamokkal szemben. A magyar külpolitika irányítói megállapították, hogy nincsen semmi olyan nemzeti érdek, amely ellentétben állana a tengelypolitikával. Olaszország, Németország és Magyarország között a

barátság évszázados politikai egymásrautaltságon alapszik. Ez a barátság a legnehezebb időkben állotta ki a tűzpróbát. Ezenfelül ki kell jelentenem, hogy mi békés nemzet vagyunk Boldog lennénk, ha szomszédainkkal békében élhetnénk, de ez nemcsak tőlünk függ. A gyá

nakvásnak el kell tűnni. Végül a külügyminiszter hangoztatta, hogy a külföld úgy ismeri Magyarországot, mint a háborgó Európa közepén a legbékésebb oázist.

Szatmár és Sziget között megindul a vasúti forgalom

Megállapodott a román-magyar vegyesbizottság

(Máramaros-sziget.) A román magyar vasúti vegyesbizottság között a szatmár-szigeti, illetve a királyháza-körösmezői peage vasútvonalak forgalmára vonatkozólag megállapodás jött létre. Mesesian Traian máramaros-szigeti rendőrfőnök királyháza utazott, ahol — mint bizottsági tag — részt vesz a magyar-román albizott

ság tárgyalásain. A bizottságok határozatát a két ország kormányának még helyben kell hagyni, ami — a máramarosi hatóságok véleménye szerint — rövid időn belül megtörténik. Remélhető tehát, hogy a magyar területen keresztül Sziget és Szatmár között rövid időn belül megindulhat a vasúti forgalom.

Ötrevolvergolyót röpített az agyába a nyílt uccán

(Ploiesti.) Tegnap a kora dél utáni órákban, amikor a legtöbb ember tartózkodott az utcán, Ploiesti legforgalmasabb utvonala, a Ferdinand bulevardon szokatlan eset történt. Az egyik átjárónál, ahol a tömeg éppen a forgalmi rendőrszabaddító jelét várta, gyors

egymásután öt revolverlövés dördült el.

A következő pillanatban egy ismeretlen ember véres fejjel, holtan zuhant a kövezetre.

A rendőri bizottság rövid idő múlva a helyszínre érkezett. Az embergyűrű közepén, vértócsában fekvő holttest kezében

még ott volt a revolver. Megállapították, hogy az ismeretlen, jól öltözött, 38-40 év körüli férfi egymásután öt golyót röpített az agyába. A zsebeiben semmiféle igazoló irást nem találtak. A rendőrség a titokzatos öngyilkosság ügyében tovább folytatja a nyomozást.

A lányos háznál tett látogatás után, véresre vertek egy fiatal embert

(Szatmár.) — Pajzos Vilmos szatmári kovács a napokban be kötött fejjel és ütésektől kéken jelent meg a rendőrség bűnügyi osztályán. A fiatalember orvosi bizonyítványt mutatott fel a detektívek előtt és kérte, hogy Lázár János szatmári fiatalember, valamint ismeretlen nevű társai ellen súlyos testi sértés miatt sürgősen indítsák meg az eljárást.

A verekedés hátterében szerelmi történet áll.

Pajzos Vilmos, aki Calea Viilor 14. szám alatt lakik, valamelyik este vendégségbe ment egy lankai lakos házába. Ennek a lakosnak van egy leánya, akinek Pajzos udvarolt. Ugy látszik azonban a fiatal leánynak más fiatalemberekkel is nagy sikerei voltak. Ezt igazolja legalább is az a tény, hogy amikor Pajzos éjszaka-

nak idején a látogatásból haza felé igyekezett, a Digesztor tájékán, a kukoricásból elibe ugrott Lázár János.

— Hol voltál? — kérdezte felelősségre vonó hangon.

Pajzos gyanútlanul megmondta.

— És ki adott neked engedélyt erre? — válaszolt vissza Lázár és alighogy befejezte a mondatot, már el is csattant egy pofon a Pajzos arcán.

Ebben a pillanatban a kukoricásból még több fiatalember ugrott elő, reávetették magukat Pajzosra, a földre teperték, ökklükkel többször arcába vág

ment, aki megállapította, hogy

tíz napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett.

Az eljárás megindult Lázár János és társai ellen.

Bombázó gyakorlatok a Szaharában

(Páris.) Az angol bombavetők a legközelebbi napokban azzal folytatják légi tüntető gyakorlatukat, hogy a Szahara sivatag pusztáját fogják bombázni. Az Excelsior hozza ezt a hírt és hozzáteszi, hogy a brit szigetekeken nincs olyan térség, ahol az 500 kilogrammos bombákkal a közbiztonság veszélyeztetése nélkül célzó gyakorlatokat lehetne végezni. A francia kormány éppen azért bocsátotta rendelkezésére a

Saját termései
FAJBOROK
kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
3 „ vétélnél 9 Lei
Mar. hitel Uradalom birtokosai
Oradea, Piața Mihai Viteazul 1.
(Fűchsi palota)

Csak a szülők születési bizonyítványának bemutatásával irathozhatnak a magyarországi egyetemi hallgatók

(Budapest.) A Budapesti Közlöny reggeli száma közli azt a kormányrendeletet, amely intézkedik miként kell végrehajtani a zsidótörvényt a főiskolai hallgatók beiratkozásánál. A végrehajtási utasítás értelmében a keresztény egyetemi hallgatóknak igazolniuk kell, hogy nem tartoznak a zsidótörvény hatályai alá. Ez úgy történik, hogy az egyetemi hallgatók saját születési anyakönyvi kivonataikon felül —

Diana enyhülést hoz.

mindkét szülőjük születési kivonatát is kötelesek a felvételi kérvényhez benyújtani. — Csak kétség esetén kötelezhető a hallgató arra, hogy mindegyik nagyszülője keresztlevelét is bemutassa.

Lehetséges, hogy valamelyik főiskolán a már beiratkozott zsidó hallgatók száma meghaladja a felvehető zsidók számát és ebben az esetben az első év folyamára addig nem lehet zsidó hallgatót felvenni, amíg az előző körülmények alapján beiratkozott zsidó hallgatók száma a megállapított arányszám alá esik. A kormány rendelkezése ugyanis minden egyetemet és főiskolát zárt egységnek tekint.

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8-10-ig Str. Franceză 12

A „főhadnagy ur” hős maradt a halálos ágyon is

Szász Endre emlékezése Zágoni Dezsőről

A Budapesten az elmúlt heten tragikusan elhunyt Zágoni Dezsőről írja Szász Endre az alábbi megemlékezést a „Keleti Újság” hasábjain:

El kell beszélnem, hogyan élt Budapesten élete utolsó hónapjában Zágoni Dezső, akit — utólag halom — irigykedés se emlegettek odahaza, „nagy szerencséséről” beszéltek, karrieréről, magasra ívelő pályáról, holott közről nézve egy kissé másképpen festett a valóság.

Itt, Pesten is a feketecsokros, az ugynevezett Lavallier-nyakendőt viselő, amire talán valami, önmagának tett fogadalmak kötelezte. Halk, csendes szava, a törtéteztől, tülekedéstől való irtózkodása szintén nem változott. A kolozsvári, mindennapos kávéházi összejövél azonban Pesten hetenkénti találkozássá ritkult. Sokszor el is maradt, gyengeség verte le a lábáról, de udvariassága ekkor sem hagyta cserben. Ha nem jöhetett, telefonált.

Hősi lélek volt, mert a bátorságra nemcsak a harctéren van szükség, hanem a polgári életben is. Hősi lélekkel harcolt itt a budapesti fronton, előbb az egzisztenciáért, aztán az időntént vészjeleket leadó kórral. A betegség győzött végül, de Zágoni Dezső nem adta meg magát a halálos ágyon sem.

Amikor Pestre kellett jönnie, hirtelen sem volt még az állásnak, csak egy homályos és ingadozó ígéretre támaszkodhatott. De nekivágott a közönynek, a nemtörődomségnek, mint ahogy a lövészároknak sem rejtett meg soha az ellenség előtt. Két hónapi harc után kapta meg a polgári élet kieszűsítjét, az állást. Állást, amely sok munkával és kevés fizetéssel járt. Talán nem is mindig a gyöngékedés, hanem ez volt az oka, hogy kimaradt vasárnap délutánonként a barátok, a Budapesten is „kisebbségeknek” maradt kolozsváriak találkozóiról. — Ezeket a vasárnap délutánokon számoltunk be egymásnak a legutóbbi napok eseményeiről. És, hogy bevalljuk: valahogy úgy érezzük itt magunkat, mint a száműzöttek, lelki szükségesség, hogy időnként kibeszéljük magunkat.

Az optimizmusáról már említést tettem. Egy pillanatig sem kételkedett benne, hogy minden úgy sikerül, ahogy kitervezte. És szent meggyőződése, hogy a siker nem marad el, ha az erős lélek alól nem marad a gyenge testtel vívott harcban. Mert ez a harc szünet nélkül folytatott.

Csak most, utólag világosodik meg bennem, milyen önuralomra volt szüksége, Zágoni Dezsőnek, hogy fájdalmait leplezze, összeszorított foggal menjen tovább az útján. Néha azonban már nem bírta. De azzal vigasztalta magát, hogy a gyengülés csak átmeneti, „ki lehet feküdni”. Egyszer egy teljes hónapig maradt ágyban és utána bizakodóan ujságolta, hogy rendben van, segítette rajta a diéta, dolgozhatik tovább.

A munka fanatikusa volt. Dálben kezdődött a szerkesztői munkája, de már kora reggel talpon volt, mert két-három óra hosszáig egy másik, „fizetéskiegészítő” mellékfoglalkozás kötötte az íróasztalhoz és ami ideje még maradt, azalatt is bőven volt mit csinálnia. Igazolványokat mindenféle bizonyítványokat hajszolt, pedig ez sem mulatság, ez is elég egy ember munkateljesítményének. És közben

ráért rádióelőadásokra készülni, két rádióelőadásban is beszélt az erdélyi irokról, szerettél, nagy irodalomi helyzet ismeretével. Az ő gondolata volt a nagyszerű Dsida-emlékest is. Legutóbb azt tervezte, hogy a kisebbségi ujságírók műhelytitkaiba ad bepillantást. De ez a rádióelőadás végleg elmaradt... És elmaradt sok minden, amit olyan lelkesedéssel, bizakodással tervezgetett. Kidolgozta a kisgazdapárt újjászervezésének munkatervét, be is mutatta, el is fogadták. Vitézi telekről álmodozott, ahol ismét összekerülhet összeölelkezhetik a föld népével, ahol szánhat, arathat együtt a magyar paraszttal.

— Nem vagyok már fiatal ember, — mondotta nem egyszer. — Nem elég, amit a tollammal meg tudok keresni, nyugdíjra nem számíthatok, pedig családom van. Jó, ha tíz-tizenöt évig dolgozhatom, de ezalatt úgy kell dolgoz-

nom, mintha három ember lakna bennem.

— Ő maga sürgette az operációt.

— Enélkül, — mondotta — nem lehetek egész ember. Meg aztán végre jól akarok lakni egyszer.

De még ez az igazán szerény kívánsága sem teljesedhetett. Hétfőn fektették az operációs asztalra és hétiőtől szomba estig jóformán semmit sem evett. Az első napokban egy kissé könnyebben érezte magát, nem csoda, hatvankét epekövet operált ki belőle Ádám professzor. De hiába sikerült a műtét, az elfáradt test békét, nyugalmat követelt.

Szombaton délelőtt a feleségét kérette. Csak ennyit mondott halkán, de határozottan: — Érzem, meghalok.

Az asszony lelke akart verni belé:

— Tőled függ, hogy meggyógyulj. Ne hagy el magadat. Meg akarsz gyógyulni?

— Meg akarok. De nem gyógyulok meg.

Megcsókolta felesége kezét, gyöngéden megkérte, hagyja magára.

Két perc múlva halott volt.

A vaskoronarendes „főhadnagy ur” hős maradt a kórházi ágyon is.

King-Hall: Én vagyok az ujságíró DÁVIDJA,

aki meg merte támadni Göbbels-Góliátot

Miért látgatják egyen az angol lapok King-Hallt? Egy trancia ujságíró érdekes beszélgetése a híres németországi

levelező tengerésszel

Stephen King Hall kapitány neve ma világszerte ismert, felesleges őt ismét bemutatnunk. De meri érdemesnek találjuk, hogy alaposan megismerjék olvasóinkkal azt az embert, aki egyedül képes volt Európa egyik legnagyobb országának kormányát maga ellen lázítani, leközlőljük azt az interjút, amelyet a párisi Excel sior levelezője, Fernand Moulier folytatott a levelező kapitánnyal.

King-Hall portréja

Stephen King Hall commandor a Birmingham Palace Roadon levő, bájosan berendezett irodájában fogad, ahol heti bulletinjét szerkeszti. Érdekes, vonzó és furcsa ember ez, akinek három héttel ezelőtt az az ötlete támadt, hogy legyőzze a német propaganda-főnököt annak saját területén. Kisérmetű, világos, nyílt szemekkel, fiatalos arccal és élénk gesztusokkal, beszédéből kiérzik, hogy mindig azt mondja, amit gondol. Apja admirális volt, ő maga is tengerészetenél szolgált és részt vett a Jütlandi harcban. Tíz

évvel ezelőtt hagyta ott parancsnoki ranggal a tengerészetet, mint ő maga mondja, ezért, hogy „visszanyerje szabadságát”.

Ez a szabadság aztán módot nyújtott neki arra, hogy bámulatos aktivitást fejtsen ki. Volt regényíró, drámaíró, biztosítási igazgató, rádiószónok, míg végül három évvel ezelőtt megalkotta azt, amit már régen tervezett, a „New-Letters”-t, amely csakhamar nagy sikert ért el. Ma ez a sajtótermék,

amelyet teljes egészében a nemzetközi politikai kérdések népszerűsítése tölt meg, 55.000 előfizetőt tájékoztat.

Mint a brit propaganda nem hivatalos bajnoka, elégtétellel fogadta az angol kormánynak azt a határozatát, hogy egy németnyelvű rádióhírszolgálatot szervez be a III. Birodalom lakosságának tájékoztatására. A feladat annál is érdekesebb volt, mivel köztudomás szerint a németeknek tilos angol állomásokat hallgatni.

Ki kell nyitni a német nép szemét

Szobájában fel-alá sétál és rövidszáru pipáját szivja anélkül, hogy kivenné egyszer is a szájából, miközben elmeséli, miképpen támadt az az ötlete, hogy levelezésbe lépjen a német néppel:

— Kétségtelen nagyon helyes világosságot gyújtani az angol, francia vagy amerikai fejekben, de korántsem elég. Ha van nép, amely igazán rászorul, hogy kinyissák a szemét, úgy a német nép az. Mit tegyek hát? A rádió nem elég. Mindössze néhány sajtó-

terméknek van szabad bemenete Németországba, az enyémet rég kitiltották.

Miután elhatározta, hogy érintkezést talál a németekkel, King Hall nem törte magát bonyolult megoldások után. Személyes levelezésbe kezdett. Ez annyira kézenfekvő mód volt, hogy senki sem gondolt rá. És ime, alig három hét leforgása alatt ötvenezer német kapott King Hall aláírási leveleket. Azután még két levél érkezett, melyet még többen kaptak kézhez.

— Hogy küldi szét ezeket a

leveleket?

— Csak ugyanazt a módszert használom, mint Ön, ha írni akar valakinek Németországba, — feleli King Hall. — Van elég postaláda...

— De most, hogy a Gestapo munkába állt, valószínű, hogy e levelek nagy része sohasem érkezik meg rendeltetési helyére.

— Nem jelent semmit. Göbbels elismerte, hogy ötvenezer levél megérkezett a címzettéhez. Ez a hivatalos számadat. Higgye el, valójában ez a szám sokkal nagyobb. Tlképzelem, hogy ezentúl a külföldi levelezések a legszigorubb ellenőrzésen mennek át, de én elégedett leszek akkor is, ha minden husz levél közül egy megérkezik. Sőt biztos vagyok benne, hogy ha így lesz, akkor is ugyanannyi olvasóm lesz, mint eddig. Magától értődik, hogy nem tudják elfogni valamennyi leveleimet. Egy ilyen ellenőrzés pánikot idézne elő. De nézze csak, éppen ma kaptam egy érdekes információt Németországból. Azt írják, hogy minden levelemet átlag tizenöt-husz ember olvassa el. Tehát, ha tényleg csak ötvenezer levél érkezett is meg, akkor is egymillió ember olvasta végig, amit abban iriam.

— És továbbra is folytatja az írást? — kérdezzük.

— Természetesen. Nem álok meg a féltőn. Minden okom megvan arra, hogy elégedett legyek és éppen az a tény, hogy akadnak, akik össze kötetésbe hozták munkámat az angol kormány ténykedésével, mutatja munkám fontos ságát.

— Milyen a közönség magatartása?

— Nagyon bátorító. Minden nap igen sok válasz érkezik. Vannak, akik támadnak és kijelentik, hogy hisznek a nemzeti szocialista tanokban. De a többség, aránylag őt az egyhez, gratulál és kér, hogy folytassam munkámat. És sejtem, hogy a többség nem is mer írni. De ez sem fontos.

Vagyis Stephen King Hall commandor telve van bizalommal és elhatározottsággal munkája folytatására. Még egy utolsó kérdést teszünk fel:

— Miért hogy az angol újságok egy sort sem írnak az ön működéséről?

— Kedves barátom, — feleli nevére King Hall — idehaza mindig úgy kezeltek, mint egy eredetieskedőt. Az én lapomnak semmi kapcsolata nincs a többi újságokkal. Nem a publicitásiért dolgozom. Egyszerűen a nagy sajtó széljegyzetei vagyok. Talán félnek tőlem? Erről nem tudok. De mégis, engem is meglep, hogy a Fleet Streetnek egy szava sincs az újságírás Dávidjáról, akinek a szobadság nevében elég bátor sága van ahhoz, hogy megítássa a németek andának azt a Géliátját, aki Göbbels.

A Göbbels—King Hall mérkőzés bizonyára még sok meg lepetést tartogat...

„Lebukott“ a fővárosban a bihari megyei álemigráns Hornic Elisabet

Nagyváradon félrevezetett egy főtisztviselőt és Kolozsváron 2000 lejt csalt ki a helytartóság segélyalapjából

(Nagyvárad.) Hornic Erzsébet fegyverneki születésű nő neve már nem ismeretlen a nagyváradai közönség előtt. — Először a cseh válság utáni napokban foglalkoztunk vele, amikor Hornic Erzsébet rájött arra, hogy a világtörténelmi események számára, aki kitűnően beszél csehül, új foglalkozási ágat nyitottak meg. És Hornic Erzsébet felcsapott hivatalos cseh menekültnek.

Igaz, kiválóan alkalmas volt adottságainál fogva is erre a „foglalkozásra”. Kedves, törekény megjelenése mindenkiben könnyen keltett szánalmat, szerény, de magabiztos fellépése pedig minden ajtót megnyitott előtte. Ennek köszönhetette már akkor, a márciusi események után, amikor minden becsületesen érző ember szíve fogékony volt a letiport nép országutrá került vándorainak szenvedése iránt, hogy Nagyvárad egyik magasrangú funkcionáriusa vendégül látta a „cseh menekültet”, sőt, ami a fontos, anyagi támogatásban is részesítette, hogy az emigráns-sors szenvedéseit enyhítse és könnyebbé tegye számára az új viszonyok között az elhelyezkedést.

Röviddel ezután a sikeres szereplés után rájöttek ugyan, hogy Hornic Erzsébet nem egyéb közönséges szélhámosnál és meg is indult ellene az eljárás, ekkor azonban a „menekült” már árkon-bokron tul volt.

Hornic Erzsébet azonban nem mondott le ilyen csekélység miatt új és jövedelmező szakmájáról. Legutóbb Kolozsváron tűnt fel és megjelent a királyi helytartóságnál is, ahol fellépése ismét meghozta a kívánt eredményt: kétezer lejt készpénzsegélyt a helytartóság alapjaiból.

De csakhamar Kolozsváron is ráébredtek arra, hogy szélhámos trükknek estek áldozatul és megtették Hornic Erzsébet ellen a feljelentést. — Az egész ország illetékes hivatalait értesítették a szélhámosnő működéséről, hogy a további ténykedést megakadályozzák. Így történt aztán szombaton az hogy Hornic Erzsébet az egyik bucurestii karitatív intézmény-nél pénzsegély helyett bilincset kapott.

A karitatív intézmény segélyirodájában megjelent a szánandó cseh menekült asszony, aki elmondta, hogy férjét, aki felelős állami tisztviselő volt, a németek internálták és ő is csak a legnagyobb nehézségekkel tudta pusztán életét kimenteni. Ma ő, az előkelő cseh köztisztviselő felesége már az utolsó magával hozott banit is el-

költötte. Nem szívesen szánta rá magát arra a számára szokatlan lépésre, hogy más emberek segítségéért esedezzen, de hát ugyebár satöbbi.

A bucurestii intézmény vezetőit éppen úgy meghatotta a szegény asszony előadása, mint váradai és kolozsvári áldozatait és már ki is utalták számára a jelentősebb összegű segélyt, amikor az egyik tisztviselőnek eszébe jutott a rendőrség figyelmeztetése. Bár maga sem hitte, hogy ez a megindító megjelenés, előkelő asszonyka lenne a szélhámos, hiszen olyan őszinte kétségbeesés cseng a

hangjában, de azért minden esetre a pénz kifizetését késleltette és értesítette az illetékes hatóságokat.

A rendőrség egy detektív kezében a szélhámosnő pontos személyleírásával azonnal helyszíntre sietett és megállította a személyazonosságát, magasrangú cseh köztisztviselő nehezen menekült felesége rendőri kísérettel távozott a pénztár elől, ahonnan az ember szolidaritás érzéséből akart sápot huzni.

Hornic Elisabetat erős fedezet alatt Nagyváradra szállították.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület ifjusági konferenciája Tenkén

A Királyhágó-melléki református egyházkerület fiú és leány ifjusága részére július 26-tól július 30-ig terjedő öt nap alatt tartották meg Tenkén az 1939. évi konferenciát. A lelki gyakorlatok alapfogalata ez: a református ifjú és a református leány az Ige mértéke alatt. A konferencia előadói Czaplav József tenkei lelkész, Kiss Bertalan szatmári, Szilágyi Sándor pankotai, Benedek Géza csókai, Debreczeni István temesvári, Nits István fratéliai Molnár Károly mezőtelegi, Horváth István temesvári lel-

készek. Előadásokat tartottak még: Maios László nagyváradai kereskedelmi iskolai tanár, övegy Tordai Jánosné, Kiriakné Kovács Emma, Losonczy Nagy Ilona. Szűcs János nagyváradai segédlelkész, Orth Győző belmissziói lelkész, dr. Barlogh Ernő borosjenői főorvos, Arday Aladár szalontai esperes. A magas színvonalú konferenciára a Királyhágó-melléki területről több száz fiú és leány sereglett össze.

Öt gyermekholttest az átépített ház pincéjében

(Turnuseverin). Ion Marinescu turnuseverini lakos házának pincéjében nagy ládát találtak, amelyben öt gyermek földi maradványait találták. A házat jelenlegi tulajdonosa

egy Mircea Constantinescu nevű egyéntől vásárolta a közelmúltban. Értesítették az ügyészséget és megindult a szigorú vizsgálat a rejtélyes felfedezés hátterének tisztázására.

Londonban bujkál az ir forradalmárok vezére

(London). Az angol rendőrhatalóságoknak sok gondot okoz Sean Russel, az Ir Köztársasági Sereg vezérének visszaérkezése Angliába. A Scotland Yardra azonban állandóan bejelentések érkeznek, hogy az ir vezért itt, vagy ott látták. Többen telefonon felhívták a Scotland Yardot és közölték, hogy Russelt a West-Enden látták. A rendőrség mindeneseire megtette az intézkedéseket Russelt megfigyelésére.

Mini ismeretes, az Ir Közt-

társasági Sereg vezérkari főnökét az angol uralkodópár amerikai tartózkodása idejére az amerikai rendőrség őrizetbe vette, a királyi pár elutazása után azonban szabadonbocsátotta. Russel szabadonbocsátása után folytatta agitációját és kijelentette, hogy az Ir Köztársasági Sereg mindaddig folytatja ellenállását, amíg angol katonai csapatok Irországi területén tartózkodnak és amíg irek angol börtönökben szenvednek.

Kedden, augusztus hó 1-én tartja megnyitó diszelőadását a nagy és elegáns IMPERIAL CIRKUSZ

Felépítve a Piața Mihai Viteazul-téren. — 40 ember. — 20 nemes idomított ló. Különböző vadak. Világvárosi műsorral. — Artisták, akik a legnagyobb külföldi cirksuzoknál alkalmazva voltak a m. Cirksuz D'hiver Párizsban, Konrad stb. nagyobb cirksuzokban.

Előadások minden este fél 10 órai kezdettel. — Szombaton és vasárnap a délutáni előadások 5 órai kezdettel.

Toni közoktatásügyi alminiszter előadása Nagyváradon a román monarchiáról és a dinasztiaról

Véget ért a tanítók állami kurzusa

Szombat délután érkezett meg Aradról Toni közoktatásügyi alminiszter.

Toni közoktatásügyi alminiszter a városházán a tanítók továbbképző tanfolyamának keretében megtartotta előadását, amelynek „A román monarchia és dinasztia” címet adta. Az alminiszter, aki kitűnő előadó, élvezetes értekezésben ismertette a román dinasztia történetét, I. Carol, I. Ferdinand uralkodásának részletes és a történelmi adatokban bővelkedő vázolásával.

Hosszasan időzött a modern Románia megteremtésében oly nagy szerepet játszó I. Carol nagyjelentőségű államfői ténykedésénél, beszélt a román állam kialakulásánál sorsdöntő szerepet játszó háborúkról, különösen a világháború előzményeit és Romániának hadbalépését ismertette. Kegyetlenül emlékezett meg Ferdinand király háborús szerepléséről és arról a nagyszerű magatartásról, amellyel Mária királyné a román nép el nem muló hálálati szeretetét kiérdemelte.

DIANA

által erő, jókedv árad!

Nagyrománia megteremtésének történelmi mozzanatait, az elhatározó események lepergését tárta ezután hallgatói elé az alminiszter, majd áttért arra a szerepre, amelyet II. Carol király betöltött a román történelemben. Annak a tájékozottságával beszélt színes előadásában Toni alminiszter, az uralkodó tevékenységéről, aki közvetlen közletről szemléli az eseményeket. Beszélt a parlamentáris korszak idejéről, kitért a román történelem eme szakaszának lezárására és indokolta a királyi ténykedés ez irányú megnyilvánulásának feltétlen szükségességét. Külön foglalkozott az előadó II. Carol király művelődést terjesztő elfoglaltságával és kiemelte a társadalmi szolgálat megteremtésének fontosságát. Me-

leg hangon emlékezett meg arról, milyen szoros kapcsolatot

tar fenn az Uralkodó az ország tantestületével és megemlített

A hasonlóság áldozata

Agyonlőtték a gangszterek egy zenemű kiadót

(Newyork.) Irving Penn, az ismert newyorki zeneműkiadó az autbuszállomás felé tartott, amikor egy hatalmas autó állott meg mellette. Az autó ablaküvegén keresztül négy gép-

fégyver meredt felé és Penn több golyótól találva, véresen rogyott össze. Mire a járókelők segítségére siettek — az autó eltűnt. A kiadót beszállították a kórházba, ahol egy óra mul-

va meghalt. Irving Penn hasonlított a gengsztereket üldöző detektívek egyikéhez és valószínűleg e tragikus hasonlóság miatt lőtték agyon.

Vakrhuz vez képviselőt választották a szovjet népbiztosok tanácsának elnökévé

(Moszkva.) Szombaton folyt le a Kremlben a legfelsőbb szovjettanács tizedik ülése. — Vakrhuz vez képviselőt választották népbiztosok tanácsának elnökévé. Vakrhuz vez eddig a népbiztosok tanácsának alelnöke és a szovjet állami bank elnöke volt. Megválasztását a képviselők zajos tapsal fogad-

ták.

A szovjetkormány visszahívta több kereskedelmi attaséját: Blentov londoni, Btapov római Kuzmin brüsszeli, Delmiov ateni, Kurichin ankarai és Bucunin tokiói attasékat.

A Havas Moszkvából azt a más oldalról meg nem erősített hírt közli, hogy Jezsov

volt népbiztost agyonlőtték. Hír szerint a távolkeleti első hadsereg parancsnokságát a Leninrenddel kitüntetett Stern tábornoktól Popov tábornok vette át.

Más hír szerint Litvinov azért nem kapott Vichybe beutazási engedélyt, mert itt Benessal akart találkozni.

Levetette magát a dési kórház második emeletéről egy megtévelyodött cigány

(Dés). Lakatos György retégi cigányember, akiről a faluban mindenki azt tartotta, hogy megbolondult, öngyilkossági szándékkal, borotvával átvágta a nyakát. Felesége észrevette tettét és miután sebeit bekötötték, az öngyilkosjelöltet beszállították a dési kórházba. Lakatos pntekig a kórházban kezelték, akkor azonban kiszökött és egész nap a városban kószált. Este visszalopózott a kórházba, felment a

második emeletre és a folyosó egyik ablakán keresztül leve-tette magát. A zuhanás zajára összeszaladt kórházi személyzet szétroncsolt fejjel, holtan találta az öngyilkos cigányra.

Piaci árak

A hétfői heti piacot hatalmas árufelhozatal és ezzel kapcsolatosan az árak jelentős súlyyodása jellemezte. Különösen feltűnő volt az a tág alku-

lehetőség, amely megnyilatkozott és amely az utóbbi hetek erősen tartott árai után meglepetésként hatott. Eppen ezért a legtöbb árunál csak általános irányárakat lehetett megállapítani, mert ugyanaz az árus, aki öt perccel előbb még kilenc leiert adta például a zöldbabot, a következő vevőnek már ugyanazt hatért mérte ki. Az irányárak a következőképpen alakultak: zöldbab 8, paradicsom 3-4, tengeri 0.50, burgonya 3, retek 3 drb 2, tojás párja 4, cékla csomója 3, zöldpaprika 3 drb. 1 lei. — Gyümölcsárak: körte 5-7, lei ringló 8, alma 4-5, szilva 4, szőlő 14, francia barack 14-22 lei, ananászdinnye kg. 5 lei.

A TITOKZATOS Pofonért -- balta

HINDU

— Regény — 126

A hatalmas páncélszekrény zárva volt és a különös látomásnak nyoma sem látszott. Richards sietve föl akarta rántani a felvesőaitót, de az nagyot reccsent, mert kétszer is bezárták — belülről. Richards értelmetlenül állt a szoba közepén és szemében rémület jelent meg.

— A szekrényke... — suttogta — világosan láttam, hogy magával vitte... De hogyan lehetséges...?

29-ik FEJEZET

Chapmannak nagyon rossz napja volt.

Már a korahajnali fény az ablakhoz csalta és erős távcsővén át feszülten nézte Morley's Drift házait úgy, hogy belefájdult a szeme.

Végtelenül sokáig tartott, míg lent föl nem ébredtek a kók.

Végre Mike szikár alakja jelent meg Mrs. Bab házában. Chapman akaratlanul is vissza tartotta lélegzetét, mert a döntő pillanat közeledett. A gyilkos szer, amellyel Derrick Morleyt el akarta tenni láb alól, biztosan használt és Mike néhány perc múlva iármázva rohan majd a szomszédok felé, miután holtan találta gazdáját.

Mike most lassan lépkedett a fiatal Morley háza felé... A lépcsőhöz ért... Bement... Most...

Chapman számára minden másodperc az örökkévalóságot jelentette; érezte, hogy a vér a fejébe száll és halántéka lüktet.

Egyszerre egy alak jelent meg az ajtóban és hosszú léptekkel ugrott ki a napfénybe. Chapman izgatottan figyelt...

Derrick Morley nagyokat nyújtózott és szétvetett lábakkal, erőn, egészségesen állt a napfényben, arcát az imádkozó ía felé fordítva.

Chapman melléből fojtott kiáltás szakadt ki és vadul szitkozódott.

Nem tudta megérteni, hogyan mondott csütörtököt a polikali terv, amelyet gondosan hajtott végre, de a kudarc komoly veszélyt jelentett akármilyen volt az oka.

Órákra volt szükség, hogy ezt a csapást kiheverje. Még mindig nem talált mágyarázatot arra, hogy Morley életben van, ahelyett hogy sápadtan, holtan feküdne az ágyán. Durga istennő gyöngve nem hatott.

(Folyt. köv.)

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piaja Mihai Viteazul 4

Sulyos vereedés a biharmeyi Örvénd községben

Sulyos bűntény történt tegnap Örvénd községben. Két ottani gazda, Katona Teodor és Pelsa Avram között nézeteltérés tört ki valamilyen aprócsépró vitában. A nézeteltérés hevében Katona Teodor pofonította Pelsát, aki erre baltát ragadott és azzal fejbe vágta Pelsát, aki azt vallotta, hogy nem volt szándékában ilyen sulyosan bántalmazni Katonát, pusztán azért ütötte fejbe a baltával, hogy „észére térjen és lássa be, hogy nincs igaza”. Katona Teodort a váradi köz-

kórházba szállították, ahol megállapították, hogy állapota igen sulyos és tekintve, hogy több óra telt el sebesülése és az orvosi intézkedések között, könnyen komplikációk is beállhatnak. Állapota azonban komplikációk bekövetkezése nélkül is sulyos, sőt életveszélyes.

A baltával észretérítő Pelsát a csendőrség kihallgatása után az ügyészségnek adta át, ahol előzetes letartóztatásba helyezték és megindították ellene a hivatalos eljárást.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt kutba ugrott egy 80 éves gazda

Brusturi községben tegnap háza udvarán levő kutba vetette magát Chis Teodor 80 éves gazda. Az eséstől elvesztette eszméletét és bár a kutban igen sekély víz volt csak, az eszméletlen öregember bele

fulladt. Tettét csak néhány órával később vették észre, amikor vizet akart meríteni a kutból. Tettének oka valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Lassan folyik Nagyváradon a buza állami felvásárlása

(Nagyvárad.) Hétfőn már a kora reggeli órákban hatalmas szekértábor verődött össze a Fuchs Mór uccai Emilia-malom udvarán és a környező uccákban. Itt kezdte meg ugyanis működését a megyei buzaértékesítő bizottság, amely a kormány által megszabott minimálárakon veszi át a buzát közvetlenül a termelőktől.

A hatalmas felhozatal rendkívüli nagy munka elé állította a bizottság tagjait és az átvétel munkájának irama nem volt, amint nem is lehetett arányban a szükséglettel. A bizottság egy tagja kijelentette munkatársunk előtt, hogy az átvételnél mutatkozó nehézségek egyetlen orvoslása az len-

ne, ha meg lehetne értetni a termelőkkel, hogy nem okos rendszer az, ha valakennyien hétfőn és pénteken hozzák be buzát, mert a hetivásár napjain a bizottság úgy is tul van zsufolva munkával. Más napokon az átvétel sokkal gyorsabb iramban mehet.

Ezzel szemben több oldalról elhangzott vélemény szerint a bajnak még egy kézenfekvő orvoslása van, amit más városokban már meg is csináltak, és pedig több átvételi fiók létesítése a városban. Erre a törvény is módot nyújt és ezzel elkerülhető lenne a szekerek összezufolódása és az átvétel menetének gyorsasága is megsokszorozódna.

Rádió műsor

KEDD

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, hirdó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 Időjelzés. 19.02 Tudományos krónika. 19.17 Filmze-

ne. 20 Felolvasás. 20.15 Hanglemez. 20.30 Wagner-hanglemez. 22 Hírek. 22.15 Tánclémez. 22.30 Hanglemez. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. 23.45 Hírek francia és angol nyelven.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Éterend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszó. 13.10 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Postás-zene. 15.30 Hírek. 15.45 Műsorközlés. 17.15 Felolvasás. 17.45 Időjelzés. 18.10 Zongora. 18.40 Képek Arad történetéből. —

19.10 A rádió szalonzenekara. 20.15 Hírek. 20.25 Hanglemez. 21.15 Versek. 21.35 Kivánsághangverseny. 22.40 Hírek. 23 Hanglemez. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. — 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

ÁLLÁS

Masamódlányt magas fizetéssel augusztus 15-re állandó munkára felvesz König kalapszalcn.

Biciklizni tudó megbízható fiatal boltiszolga azonnal felvétetik. Cim a kiadóban.

Jómegjelenésű hölgyek és urak biztos jó keresetre tehetnek szert. Jelentkezni Foto Juliette, Bul. Reg. Ferdinand 6. 3270

Jómegjelenésű intelligens, nagyobb diákok szép keresetre tehetnek szert a nyári szünet alatt, könnyű munkával. Cim a kiadóban. 3321

Vincellépart, ki szőlőműködésben szakember, Diószeg környékéről felveszek. Colonia Nilges, Calea Rodin 5. 3348

Csomagoló lány 14—15 éves felvétetik. Str. Nicolae Zsiga 2-a. 3347

Kifutófiu és munkásleány felvétetik Str. Gen. Negulescu 30. 3349

Lapkihordót bevezetett helyre, lehetőleg gyakorlottat fixfizetéssel és mellék jövedelemmel felveszünk az esti órákra. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

VÉTEL-ELADÁS

Egy jó állapotban levő fekete öltöny eladó. Nyulas, Cheiul Venetia 81. 3318

30 hektó prima bor eladó. Str. Moldova 16.

KÜLÖNFELE

Terhes női vizeletet

I-től VII-ik hónapig literenként 10 leiert veszünk. Házító, elszállítjuk. — Erdekldni Rimanóczy ucca 8. sz Laboratorium

Olasziha központban keres, nagyüzem megfelelő világos helyiséget. Cimet a kiadókba kér. 3278

Veszek

Ócska ólmos

Cim a kiadóban

NYOMATOTT PASZTOR ED CÉGNEL ORADEA